

Iskolai tanterv

RÓMAI KATOLIKUS VALLÁS ⁽²⁾
tantárgyhoz

IX-XII. osztály⁽³⁾
Közös törzsanyag (TC)/

Líceumi* oktatás számára,
magyar nyelvű római katolikus kultusz⁽⁴⁾

* *Líceumi tanterv - magyar nyelvű RÓMAI KATOLIKUS VALLÁS - Törzsanyag (TC)*

- *Elméleti ágazat, humán profil, minden szakirány*
- *Elméleti ágazat, reál profil, minden szakirány*
- *Hivatásirányú ágazat, művészeti profil, minden szakirány*
- *Hivatásirányú ágazat, pedagógiai profil, minden szakirány*
- *Hivatásirányú ágazat, sport profil, minden szakirány*
- *Technológiai ágazat, műszaki profil, minden képesítés*
- *Technológiai ágazat, természeti erőforrások és környezetvédelem profil, minden képesítés*
- *Technológiai ágazat, szolgáltatási profil, minden képesítés*

BEMUTATÓ JEGYZÉK

A tantárgy státusza:

A vallás tantárgy a közös törzsanyag (TC) részeként szerepel az elméleti és technológiai tagozatok világi profiljaiban és szakirányain, a magyar nyelvű római katolikus felekezet számára.

Heti 1 tanóra jut rá minden tanévben a négy líceumi évfolyamon (IX–XII), és folytatása az általános iskolai vallásprogramnak.

Jogszabályi háttér és stratégiai dokumentumok:

A tanterv alapja a 198/2023. számú közoktatási törvény, annak későbbi módosításaival és kiegészítéseivel, valamint az ezekhez kapcsolódó alárendelt jogszabályok (rendeletek, módszertani előírások, kerettantervek).

Figyelembe veszi továbbá az európai szintű releváns dokumentumokat, különösen az oktatásra és kulcskompetenciákra vonatkozókat (EU Tanácsának ajánlása a kulcskompetenciákról, az Európai Képesítési Keretrendszer, OECD/UNESCO jelentések, referencia-keretek).

A tanterv összhangban áll a végzős tanuló profiljával (kulcskompetenciák + prioritásként megjelölt jellemzők) és a nemzeti tantervi rendszer vonatkozó dokumentumaival.

A tantárgy szerepe a tanulók formálásában:

A vallás tantárgy az integrált nevelés egyik alapvető pillére, hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló képes legyen kialakítani saját spirituális és kulturális identitását, vállalja erkölcsi felelősségét, és tisztelettel viszonyuljon a közösség és a demokratikus társadalom értékeihez.

A Biblia, az Egyház hagyománya, az erkölcstan és a keresztény spiritualitás tanulmányozása által a diákok világos iránytűt kapnak személyes életükhöz és társadalmi beilleszkedésükhöz.

A vallásoktatás hozzájárul:

a kulcskompetenciák és a végzős profiljának tulajdonságai (kritikai gondolkodás, felelősség, szolidaritás, kreativitás) fejlesztéséhez;

teológiai és erkölcsi szemlélet kialakításához a valóság értelmezésében;

a vallásközi és interkulturális párbeszéd ápolásához, mint a sokszínűség tiszteletének kifejezéséhez;

a felelős döntéshozatalra való felkészítéshez személyes, szakmai és közösségi szinten.

A tantárgy természete:

A vallás célja, hogy megismertesse a tanulókat a Kinyilatkoztatás központi üzenetével, amely a Szentírásban található, és az Egyház hagyománya által adatik tovább.

A tantárgy felöleli a hit teológiai, erkölcsi, liturgikus és kulturális dimenzióit.

A diákok megtanulják értelmezni a szent szövegeket, megismerik a hittételeket és erkölcsi alapokat, részt vesznek a liturgikus hagyományokban, és kapcsolatot teremtenek a hit és a kortárs világ kihívásai között.

A vallási ismeretek reflexiós, erkölcsi megkülönböztetési és felelős magatartásbeli készségekké alakulnak, amelyek különböző kontextusokban alkalmazhatók.

A keresztény tanítás nemcsak ismeret, hanem életforma: a diákok képessé válnak arra, hogy az evangéliumi értékek alapján értelmezzék a valóságot (különbségtétel jó és rossz között, kritikai elemzés, erkölcsi látásmód kialakítása).

Fejlődik bennük az empátia, a társadalmi integráció és az interkulturalitás iránti nyitottság.

A tantárgy foglalkozik a kortárs világ kihívásaival is: a tanulók reflektálnak a keresztény felelősségre a teremtett világ iránt, valamint a digitális technológia erkölcsös és felelős használatára, a hit és erkölcs fényében.

Így a vallás tantárgy túlmutat a hagyományos hitoktatáson: hozzájárul a kiegyensúlyozott, erkölcsileg és polgárilag tudatos fiatal neveléséhez, aki felelősen vesz részt közössége és társadalma életében.

A tanterv a kompetenciákra épülő tantervtervezési modell szerint készült, a 198/2023. törvény követelményeivel és a serdülők életkori sajátosságaival összhangban.

A vallás tantárgy tanmenete az alábbi fő részekből áll:

- általános kompetenciák
- specifikus kompetenciák és tanulási tevékenységek példái
- tananyag
- tanulási tantervi követelmények
- országos értékelési követelmények
- módszertani javaslatok
- bibliográfia

ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK (CG)

CG1	A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben.
CG2	A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.
CG3	Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei érték összhangban.
CG4	Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdítása érdekében, minden személy vallási érték tiszteletben tartásával.

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)

ÉS

TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

IX. osztály

CS 1.1. Felismeri a Szentírás szerkezetét és ihletettségét, valamint megmagyarázza az ősatyák és Izrael királyainak szerepét az üdvösség történetében.

- A diákok csoportokban elemzik az Ószövetség felépítését (a Teremtés könyve, Kivonulás és Királyok könyvei részletei alapján), és azonosítják az egyes szakaszok fő üzenetét (történeti, prófétai, bölcsességi).

- Készítenek egy időrendi táblázatot („A pátriárkák és királyok vonala”), amelyben megjelölik Ábrahám, Mózes, Dávid és Salamon életének fő eseményeit, kiemelve szerepüket az üdvösség tervében.

- Készítenek egy digitális bemutatót vagy interaktív posztert „A kinyilatkoztatás útja a pátriárkáktól Izrael királyaiig” címmel, amelyben bibliai szövegeket, jelképeket és képeket használnak, majd bemutatják az osztálynak.

CS 1.2. Leírja az ókori vallások (Egyiptom, Mezopotámia, India, Kína, Görögország, Róma) alapvető elemeit, és elemzi ezek hatását a zsidó és keresztény hitvilágra.

- Csoportos olvasás és összehasonlító elemzés különböző vallási szövegekből: Halottak könyve, Ehnaton napéneke (Egyiptom), Gilgames-eposz (Mezopotámia), Bhagavad Gíta, Szív szútra (India), Tao te king (Kína), Hesiodosz Munkák és napok (Görögország) – bibliai szövegekkel összevetve, az emberiség közös alapértékeinek feltárására.

- Projektek készítése az ókori istenábrázolásokról, a különböző isteni tulajdonságok jelentésének értelmezésével.

CS 1.3. Megmagyarázza, miként nyilatkozik meg Isten a teremtésben és az Igében, elemzi az Istenről alkotott képeket és a szentségek jelentését.

- Művészeti és irodalmi példák tanulmányozása különböző korokból és kultúrákból, az istenábrázolások jelentésének elemzésével.

IX. osztály

- *Bibliai szövegek olvasása és összefoglalása egyszerű példákon keresztül, majd a diákok saját szavaikkal megfogalmazzák, mit tanultak Istenről ezekből a szövegekből.*
- *A szentségek (különösen a legfontosabbak) liturgikus és teológiai jelentésének vizsgálata: hogyan közvetítik Isten jelenlétét, és miként fejezik ki a hívő egyéni és közösségi vallási identitását.*

CS 1.4. Összekapcsolja a Tízparancsolatot, a lelkiismeretet, a bűnt és az erényeket a keresztény erkölcsi élet példáival (pl. Morus Szent Tamás, Szent Pio atya, Szent Kalkuttai Teréz anya).

- *A Tízparancsolat elemzése csoportokban, konkrét hétköznapi helyzetekre (család, iskola, közösség) alkalmazva, a bennük rejlő erkölcsi értékek azonosításával.*
- *Forráskutatás és beszélgetés Morus Szent Tamás, Padre Pio és Teréz anya életéről: hogyan követték a lelkiismeret hangját, és miként élték meg a keresztény erényeket.*
- *Személyes reflexió vagy lelki napló írása „Hogyan működhetek együtt Isten kegyelmével a mindennapokban” címmel, amelyben a tanulók konkrét erkölcsi elhatározásokat fogalmazznak meg.*

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

IX. osztály

CS 2.1. Elemzi, miként kapcsolódnak a pátriárkák, próféták és Izrael királyainak bibliai tapasztalatai saját koruk vallási formáihoz és a mai hitkifejezésekhez.

- *Gyors vita: Ábrahám elhívása (Ter 12) és egy történelmi beszámoló a mezopotámiai vallásról. Ezután, egy „fishbowl” típusú gyors vita keretében, elemzi a különbségeket a szövetségen alapuló hit és a rituálékra épülő vallási gyakorlatok között.*
- *Képzelt interjú készítése egy bibliai személlyel (pl. Mózes vagy Dávid). Az egyik csoport kérdéseket ír („Hogyan változtatott meg Isten hívása?”, „Milyen értékeket adott tovább a népnek?”), a másik válaszokat alkot; majd felolvassák és megbeszélik.*
- *„Nyílt levél a mai fiatalokhoz” írása Ábrahám, Mózes, Dávid vagy Salamon nevében, amelyben a tanulók a hit üzenetét aktualizálják. A leveleket kiteszik az iskola falaiújságjára vagy egy osztályblogra.*

CS 2.2. Azonosítja és összehasonlítja az alapvető vallási értékeket és életformákat az ókori Egyiptomban, Közel-Keleten, Indiában, Kínában, Görögországban és Rómában, megmagyarázva ezek hatását a zsidó és keresztény hitre.

- *Virtuális múzeumi túrák megtekintése a Közel-Kelet ókori vallási emlékei között, a vallási gondolkodás fejlődésének vizsgálatára.*
- *Podcastok hallgatása hindu, taoista, buddhista vagy zen tanítókkal, majd viták szervezése ezek vallási nézeteinek összevetésére a kereszténységgel.*
- *Bibliai szövegek olvasása és elemzése, amelyekben felismerhetők a görög filozófia vagy a római kultúra hatásai a korai és mai kereszténységben.*

CS 2.3. Értékeli az Istenről alkotott képeket és a szentségek jelentését más vallási kifejezésformákkal összevetve, a kereszténység sokféleségének és sajátosságainak megértése érdekében.

- *Összehasonlító táblázat készítése a keresztény, iszlám és hindu istenképek és isteni elvek között, a hasonlóságok és különbségek kiemelésével.*
- *Egy keresztény szentség és egy más vallási rítus (pl. beavatási szertartás) tanulmányozása, annak elemzése, miként segítik a hit kifejezését és az istenkapcsolatot, kiemelve a keresztény „elemek” egyediségét.*
- *Strukturált vita – érveléssel és példákkal: „Mennyiben különböznek az Istenről alkotott képek és a szentségek jelentései a többi vallási tapasztalattól?”*

CS 2.4. Megindokolja a parancsolatok, az erények és a szentek példájának szerepét a különböző vallási hagyományok közötti párbeszédben és a kölcsönös tisztelet előmozdításában.

- *Csoportos összehasonlító elemzés alapvető erkölcsi szövegekből (Tízparancsolat, Boldogságmondások, részletek a Dhammapadából és Konfuciusz Analektáiból), a békét, tiszteletet és együttélést támogató közös értékek azonosításával.*
- *„Egyetemes értékek fóruma” szervezése, ahol a tanulók különböző vallási hagyományokat (keresztény, zsidó, iszlám, buddhista stb.) képviselnek, és rövid beszédekben mutatják be, miként segítik az erények és a szentek vagy bölcsék példái a békés együttélést.*
- *„Erények, amelyek összekötnék minket” című vizuális vagy digitális kampány készítése (plakátok, videók, oktató bejegyzések), ahol a tanulók az egyetemes erkölcsi értékeket (szeretet, megbocsátás, tisztelet, igazságosság) jelenítik meg szentek és spirituális vezetők példáin keresztül.*

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, vallás-erkölcsi értékekkel összhangban.

IX. osztály

CS 3.1. Értelmezi az ősatyák és Izrael királyainak (Ábrahám, Mózes, Dávid, Salamon) döntéseit és magatartását, mint erkölcsi megkülönböztetésre tanító példákat, és alkalmazza tanulságaikat személyes és közösségi helyzetekben.

- Két bibliai epizód összehasonlítása (Ábrahám elhívása – Ter 12 és Dávid bűnbánata – 2Sám 12), a döntések erkölcsi jellegének és következményeinek azonosítása.

- Csoportos „magatartási kódex” kidolgozása a pátriárkák és királyok értékei alapján (Ábrahám – engedelmesség, Mózes – hűség, Dávid – bűnbánat, Salamon – bölcsesség), majd bemutatása az osztálynak.

- Egy bibliai döntés (pl. Salamon ítélete) által inspirált kortárs jelenet megalkotása, amelyet szerepjáték formájában adnak elő az órán.

CS 3.2. Elemzi az ókori és keleti vallások erkölcsi elveit és etikai értékeit, összevetve azokat a keresztény tanítással, a kulturális és vallási sokszínűségben való felelős döntéshozatal érdekében.

- A négy sarkalatos erény reneszánsz kori művészeti ábrázolásainak vizsgálata, az etikai jelentésük felismerésével.

- A világ teremtéséről és a Tízparancsolatról szóló bibliai szövegek olvasása, az ókori Közel-Kelet vallási hatásainak azonosítása.

- Nagy etikai témák (erőszak, természet tisztelete, felebaráti szeretet stb.) összehasonlító elemzése ókori vallási szövegek (pl. Bhagavad Gíta, Halottak könyve, buddhista tanítások) és bibliai részletek alapján.

CS 3.3. A keresztény hit, az Istenről alkotott pozitív kép és a szentségek fényében értelmezi a személyes és közösségi döntéseket, szembesítve azokat a kortárs etikai kihívásokkal.

- Blogbejegyzés vagy rövid videó készítése egy kortárs etikai dilemmáról (pl. cyberbullying, álhírek), és bemutatása, miként segítheti a keresztény hit és a szentségek értelmezése a helyes döntést.

- Szimulált „bíróági tárgyalás” megszervezése, ahol a tanulók erkölcsi dilemmákat (pl. csoportnyomás, pályaválasztás) vitatnak meg, keresztény elvek alapján hozva döntéseket.

- Személyes napló vezetése: egy napi döntés feljegyzése és rövid reflexió arról, miként felelt meg a keresztény hitnek és Istenképnek.

CS 3.4. Alkalmazza a morális elveket (Tízparancsolat, felelősség, erények) és a szentek példáját a személyes, családi és társadalmi élet döntéseiben.

- Mindennapi erkölcsi helyzetek (pl. őszinteség az iskolában, szülők tisztelete) megbeszélése és döntési lehetőségek elemzése a Tízparancsolat és a sarkalatos erények fényében.

- Egy szent (Morus Szent Tamás, Szent Pio, Szent Kalkuttai Teréz) erkölcsi portréjának elkészítése, a döntéseik és értékeik bemutatásával.

- „Válaszd a jót!” című iskolai kampány szervezése rövid üzenetekkel, szlogenekkel és mindennapi cselekvési példákkal, amelyek az erényeken (bátorság, hűség, együttérzés) alapulnak.

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletével

IX. osztály

CS 4.1. Együttműködik társaival a bibliai üzenetek értelmezésében és aktualizálásában (Ábrahám, Mózes, Dávid, Salamon), a közös vallási identitás építéséért és a párbeszéd elősegítéséért.

- Bibliai szövegek közös elemzése csoportokban Ábrahámról, Mózesről, Dávidról és Salamonról; a központi üzenetek (hit, hűség, bűnbánat, bölcsesség) azonosítása és megvitatása.

- Kerekasztal-beszélgetés szervezése, ahol a diákok modern példákat hoznak arra, miként alkalmazhatók ezek az értékek a mai életben.

- Közös vizuális manifesztum készítése „Isten kinyilatkoztatása ma számunkra” címmel, bibliai idézetekkel, szimbólumokkal és javasolt magatartásformákkal (plakát vagy falújság formában)

CS 4.2. Együttműködik a vallások és kultúrák megismerésében és értékelésében, felismerve a közös és eltérő elemeket, amelyek elősegítik a kölcsönös tiszteletet és a békés együttélést.

- Közös projekt: virtuális túra készítése Athén, Róma, Kamakura vagy Peking vallási nevezetességeiről.

- Csoportos „mozaikmódszer” (jigsaw) keretében az ókori és keleti vallások alapvető tanításainak feldolgozása.

- Podcast készítése a japán, kínai stb. civilizációk vallási örökségéről.

CS 4.3. Részt vesz közösségi tevékenységekben, amelyek a hitet, az imádságot és a szentségeket a személyek közötti közösség eszközeiként és a vallásközi, interkulturális párbeszéd formájaként mutatják be.

- Vallásközi találkozó szervezése, ahol a csoportok különböző vallások értékeit, elveit, hasonlóságait és különbségeit mutatják be.

- Részvétel az ökumenikus imahéten (január), különböző felekezetek programjain, közös imádság formájában.

- „Filozófiai kávéház” szervezése: beszélgetés a hitről, értékekről és azok társadalmi szerepéről, kérdés-felelet és vita formájában.

IX. osztály

CS 4.4. Részt vesz keresztény erkölcsi és spirituális értékeken (parancsolatok, erények, szentek tanúságtétele) alapuló közösségi projekteken, a szolidaritás, felelősség és tisztelet erősítése érdekében.

- Önkéntes projekt szervezése az iskolában vagy plébánián (adománygyűjtés, rászorulóknak segítése), a keresztény értékek gyakorlati megélésével.

- „Erények, amelyek összetartják a közösséget” című médiakampány vagy kiállítás készítése képek, idézetek és személyes történetek felhasználásával.

- Részvétel interiskolai vagy felekezeti projekteken („A jóság hete”), közös jótékonyági akciók szervezésével, majd reflexió a tapasztalatokról.

TANANYAG

IX. osztály *A Mester keresésében*

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „ <i>Velünk az Isten</i> ” (Mt 1,23)	1.1. Isten szólt - A Szentírás általános leírása (keletkezés, a Szentírás kánonja, ihletettség, szerkezete). 1.2. Isten képmása - A világ teremtése, a bűn és annak következményei. (A világ teremtése – Ter 1,1–2,4; Káin és Ábel – Ter 4,1–16; Babel tornya – Ter 11,1–9) 1.3. A kiválasztottak közé tartozni és Istenre hagyatkozni - Ábrahám, a pátriárka (Ábrahám elhívása – Ter 12; Isten szövetsége Ábrahámmal – Ter 15; Az Úr megjelenése Mamré tölgyesében – Ter 18; Ábrahám áldozata – Ter 22) - Mózes (Mózes küldetése – Kiv 3; A sínai szövetség – Kiv 19) 1.4. A Sion népe - Dávid háza (Dávid felkenése – 1Sám 16; Dávid és Góliát – 1Sám 17; Dávid bűnbánata – 2Sám 12; Az ígéretek Dávidnak – 2Sám 7,16) - Salamon bölcsessége (Salamon házassága, álma és ítélete – 1Kir 3)
2. Különböző vallások értéke és lelkisége	2.1. Az ókori Egyiptom vallása A téma tartalma: - Az ókori Egyiptom: földrajz, társadalom, politika és vallás. - Az egyiptomi istenek. - Az Amarna-kori egyistenhit reformja. - Kapcsolatok Egyiptom és a zsidó nép vallása között. 2.2. A Közel-Kelet vallásai A téma tartalma: - Mezopotámia. - Perzsia és a perzsa vallás. - Kapcsolatok a Közel-Kelet vallásai, a zsidóság és a kereszténység között. 2.3. A Távol-Kelet: India és Kína A téma tartalma: - A hinduizmus. - A buddhizmus. - A taoizmus. - A konfucianizmus. - Dogmatikai különbségek és etikai hasonlóságok. - A keleti kultúrák kortárs hatásai Európára. 2.4. Az ókori Görögország vallása A téma tartalma: - Társadalom és vallás az ókori Görögországban. - Az ókori görög istenek. - Istenek, mítoszok és hősök. - Hatások a kereszténységre.

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>2.5. Az ókori Róma vallása A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Társadalom és vallás az ókori Rómában. - Istenek, géniuszok és áldozatok. - Birodalom, Pax Romana és kulturális szintézis. - „Az idők teljessége”: a hellenisztikus kulturális környezet mint a kereszténység terjedésének közege.
3. Egyházunk válasza napjaink kihívásaira	<p>3.1. Isten kinyilatkoztatása a teremtett világban, a Teremtő Igéjében, Jézus Krisztusban.</p> <p>3.2. Az ember válasza - A hit.</p> <p>3.3. Istenképek - Építő és romboló istenképek.</p> <p>3.4. Szent jelek - Látható jelek és láthatatlan kegyelmek. - A szentségek. - A szentelmények.</p> <p>3.5. Közösségben Istennel - Személyes és közösségi ima. - A szentmise.</p>
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<p>4.1. Az Isten- és emberszeretet dimenziói - A Tízparancsolat.</p> <p>4.2. Kapcsolatom Istennel - „Aki vezet, a lelkem mélyéről vezet” (a lelkiismeret). - Szent Tamás Morus.</p> <p>4.3. Tetteink és azok közösségi vonatkozásai - Felelősség, hűség, közösség.</p> <p>4.4. Merénylet a szeretet ellen - A bűn és Isten mindent átfogó kegyelme. - Pio atya.</p> <p>4.5. Együttműködés Isten kegyelmével - Az erények: alapvető erények. - Kalkuttai Teréz anya.</p>

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS) ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

X. osztály

CS 1.1. Bibliai szövegek (próféták, pátriárkák, Jézus élete) elemzése annak megértésére, hogyan nyilatkozik meg Isten a történelemben és hogyan van jelen a közösség életében. ⁽¹¹⁾

- Csoportos elemzés Illés, Izajás, Keresztelő János és Jézus gyermekkorának történeteiből; a kinyilatkoztatás központi üzenetének azonosítása és táblázatos bemutatása.
- Fogalomtérkép készítése „A kinyilatkoztatás a történelemben” címmel, bemutató a pátriárkák, proféták és Jézus életének összefüggéseit az üdvösség tervében.
- Multimédiás bemutató (PowerPoint, Canva, videó) készítése arról, hogyan nyilatkozik meg Isten fokozatosan a történelemben, és miként alapozza meg a keresztény közösség identitását.

CS 1.2. Az evangéliumok és az ősegyház tanításainak (Jézus tettei, az egyház terjedése, a vértanúság) alkalmazása a személyes és közösségi keresztény identitás megértéséhez.

- Poszter készítése „Bábel tornya és Püünkösöd” témában, a népek közti megosztottság és az egyház egységének szimbolikus jelentéséről.
- Egy szent vagy vértanú életének elemzése, a mai életre vonatkozó értékek (bátorság, szolidaritás, hit) kiemelésével.

X. osztály

- Rövid jelenet előadása egy szent vagy vértanú életéből, amely bemutatja a szeretet, a remény és a közösségi összetartozás erényeit.

CS 1.3. A Szentháromság, a beavatás szentségei (kereszttség, bérmálás) és a Szentlélek működésének teológiai értékelése mint a vallási hovatartozás alapja.

- A Katolikus Egyház Katekizmusának 232–267. paragrafusainak tanulmányozása a Szentháromságról, majd vizuális ábra készítése a Szentháromság személyeinek kapcsolatáról.

- A kereszttség és a bérmálás szentségi jeleinek és teológiai hatásainak azonosítása, a Szentháromság dimenziójának magyarázatával.

- Szokratészi beszélgetés a Szentlélek teológiájának gyakorlati alkalmazásával: „Hogyan működik a Szentlélek az életben és az Egyházban?”

CS 1.4. Olyan projektek és tanúságtételek (esszék, portfóliók, bemutatók) készítése, amelyek kifejezik az Isten és az emberek iránti szeretet dimenzióit, valamint a teológiai erények szerepét a közösségi és társadalmi életben.

- Személyes portfólió készítése „A keresztény szeretet arcai” címmel, rövid reflexiókkal, bibliai idézetekkel és példákkal (mindennapi emberek vagy szentek), akik a hitet, reményt és szeretetet élik.

- Csoportos szociális vagy karitatív projekt megszervezése („A jóság hete”), a felebaráti szeretet gyakorlati megvalósításával és annak dokumentálásával.

- Személyes tanúságtétel vagy lelki esszé írása „Hogyan élhetem meg Isten és embertársaim iránti szeretetemet a közösségemben” címmel, majd közös megosztás és megbeszélés.

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.**X. osztály****CS 2.1. Összehasonlítja a próféták, evangélisták és bibliai alakok (Illés, Izajás, Keresztelő János, Jézus) hitkifejezéseit a mai vallási élet és az evangélium hirdetésének formáival.**

- Illésről, Izajásról, Keresztelő Jánosról és Jézusról szóló szövegek csoportos elemzése, majd egy összehasonlító táblázat kitöltése, amelyben a bibliai üzeneteket a hit kortárs kifejezési formáival (prédikációk, vallásos énekek, digitális média) vetik össze.

- Interaktív digitális poszter vagy kollázs készítése „A prófétáktól az evangélistákig – üzenetek a mai világ számára” címmel, amelyben bibliai idézetek, képek és az Evangélium közvetítésének mai példái kerülnek integrálásra.

- Podcast vagy rövid videó készítése arról, hogyan lehet a prófétai és evangéliumi üzeneteket a mai fiatalok életében alkalmazni.

CS 2.2. Elemzi az ősegyház tapasztalatait (Jézus tettei, a kereszténység terjedése, üldözések, zsinatok), és összeveti őket más vallási formákkal a múltban és a jelenben.

- A Niceai–Konstantinápolyi hitvallás olvasása és kommentálása.

- Poszter készítése, amely Jézus isteni és emberi természetét ábrázolja a khalkédóni zsinat szövege alapján.

CS 2.3. A Szentháromságról, Krisztusról, a Szentlélekről és a szentségekről szóló tanítások értelmezése mint iránytű a hit, a tudomány és a mindennapi élet kapcsolatának felelős megértésében.

- Teológiai kutatómunka: a hit és értelem kapcsolatának vizsgálata (Fides et Ratio), a teológia és a tudomány összhangjának felismerése.

- Vita a katolikus tanítás alapján érvelve: „Megmagyarázhatja-e a tudomány a Szentháromság misztériumát?”

- Multimédiás bemutató készítése „A szentségek mint valódi találkozás Istennel egy szekularizált világban” címmel.

CS 2.4. A keresztény erkölcsi elvek (a szeretet parancsa, imádság, erények, megbocsátás) alkalmazása konkrét döntésekben a család, a közösség és a társadalom javára.

- Csoportos elemzés valós élethelyzetekről (pl. konfliktus, megbocsátás, segítségnyújtás), a keresztény erkölcsi elvek azonosításával és helyes döntések megfogalmazásával.

- „Erények naplója”: a diákok egy héten át feljegyeznek minden nap egy szeretet-, imádság- vagy megbocsátás-cselekedetet, majd közösen reflektálnak a tapasztalatokra.

- Csoportprojekt „A szeretet tetteiben” címmel – jótékonyági esemény, közös ima vagy szolidaritási kampány szervezése, majd annak hatásáról szóló reflexió írása.

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei értékekkel összhangban.**X. osztály****CS 3.1. A próféták, evangélisták és Jézus döntéseinek és magatartásának értékelése, az erkölcsi megkülönböztetés szempontjainak alkalmazása a mai életben.**

- A próféták (Illés, Izajás), az evangélisták és Jézus döntéseinek összehasonlítása konkrét helyzetekben azokkal a választásokkal, amelyeket a fiatalok hoznak ma erkölcsi kihívások (pl. barátság, igazság, szolidaritás) előtt.

X. osztály

- Egy reflexiós napló elkészítése („Az én megkülönböztetési szempontjaim” címmel), amelyben minden diák bibliai döntési mintákat alkalmaz egy személyes vagy közösségi helyzetre a jelenből.
- Csoportos vita „Hogyan cselekedett volna Jézus?” címmel, amelyben a diákok kortárs erkölcsi dilemmákat (pl. erőszak, igazságtalanság, társadalmi szolidaritás) vitatnak meg, az evangéliumi magatartásból származó erkölcsi kritériumok alapján.

CS 3.2. A korai keresztény közösségek döntéseinek (üldözések, zsinatok, szerzetesség, egyházszakadás) elemzése mint erkölcsi modellek a társadalmi és vallási kihívások kezelésére.

- Podcastok és videók megtekintése a szerzetesi életről.
- Az Egyiptomi Atyák mondásai (Paterikon) gyűjteményének részleteiből idézetgyűjtemény (florilegium) készítése.
- Fogalomtár létrehozása (pl. mártírium, zsinat, eretnokség, dogma, egyházszakadás), saját mondatokban használva.
- Szövegelemzés az arianizmusról, gnoszticizmusról, majd vita arról, hogyan válaszolt az egyház ezekre a jelenségekre.

CS 3.3. A Szentháromságról, Krisztusról, a Szentlélekről és a szentségekről szóló tanítások alkalmazása a hit, a tudomány és a mindennapi élet kapcsolatában való felelős döntések érdekében

- Példabeszédek (pl. Mt 7,24–27) alkalmazása modern etikai dilemmákra, a hit szentháromságtani elveinek fényében.
- Reflexiós lap elkészítése: „Hogyan inspirál engem a Megtestesülés tana a mindennapi döntéseimben?”
- A teológiai alapelvek azonosítása az erkölcsi megkülönböztetés érdekében – hit Istenben, Krisztusban, a Szentlélekben.

CS 3.4. A keresztény erkölcsi elvek (a szeretet parancsa, imádság, erények, megbocsátás) alkalmazása a családi, közösségi és társadalmi döntésekben.

- Valós élethelyzetek elemzése (konfliktus, megbocsátás, segítségnyújtás), a keresztény erkölcsi elvek alapján.
- „Erények naplója” vezetése, napi jócselekedetek dokumentálásával.
- Csoportos projekt „A szeretet tetteiben” – közösségi ima, karitatív akció vagy szolidaritási program megszervezése és értékelése.

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletével

X. osztály

CS 4.1. A próféták, evangélisták és Jézus szerepének közös elemzése a kinyilatkoztatás továbbadásában, a közös keresztény identitás megértése érdekében.

- Csoportmunka Illésről, Izajásról, Keresztelő Jánosról és Jézusról; közös fogalomtérkép készítése „Hogyan nyilatkozik meg Isten?” címmel.
- Digitális kollázs létrehozása (képek, szimbólumok, bibliai versek felhasználásával), amely a próféták és evangélisták üzenetét fejezi ki, ezt követően közös bemutató és beszélgetés a keresztény identitásról.
- Közös dramatizálás (pl. Illés találkozása Istennel, János prédikációja, a magvető példázata) amelyben a diákok együtt közvetítik a kinyilatkoztatás üzenetét, és alkalmazzák annak jelentését a közösség mai valóságában.

CS 4.2. Összehasonlítja, hogyan működtek együtt a korai és mai keresztény közösségek a társadalmi és vallási kihívások leküzdésében.

- Esettanulmány a római keresztényekről az üldözések idején.
- Multimédiás bemutató: „Márton Áron / Bogdánffy Szilárd / Apor Vilmos példája inspirál engem” – a hitből fakadó bátorság elemzése.

CS 4.3. A beavatás szentségeinek és a Szentlélek munkájának közösségépítő szerepe, annak értékelése.

- Bibliai és katechetikai szövegek elemzése a keresztségről és a bérmlásról, azok közösségi szempontjainak figyelembevételével.
- Csoportos reflexió a Szentlélek szerepéről az egyház egységének megteremtésében, következtetések megfogalmazásával.
- Bemutató készítése „A beavatás szentségei és a Szentlélek mint az egység alapjai” címmel.

CS 4.4. Csoportos szolidaritási projektek (kampányok, plakátok, bemutatók) készítése, amelyek a szeretetet, megbocsátást és erényeket mutatják be mint az együttélés kifejeződéseit a családban és a társadalomban.

- Digitális kampány „A megbocsátás ereje” címmel, a béke és az empátia előmozdítására.
- Közös imádságos és reflexiós est („A megbékélés estéje”, „Imalánc a békéért”) szervezése.
- Interdiszciplináris projekt (vallás–művészet–magyar nyelv) „Összekötő erények” témában – verssel, rajzzal, fotóval vagy videóval bemutatva, miként válik az imádság és a megbocsátás a közösség alapjává.

TANANYAG

X. osztály - *A Mester lábainál*

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában <i>„Velünk az Isten” (Mt 1,23)</i>	<p>1.1. Isten szól a próféták által - Illés próféta: útja a Hóreb hegyére, találkozása Istennel. (1Kir 19)</p> <p>1.2. Messiásra vonatkozó prófécia (Iz 7,14; Mik 5,1)</p> <p>1.3. Az Evangélium - Az egyetlen Evangélium négy arca (Máté, Márk, Lukács, János).</p> <p>1.4. Jézus gyermekkorának eseményei - Az angyali üdvözlés (Lk 1,26–38), - Szűz Mária látogatása Erzsébetnél (Lk 1,39–56), - Jézus születése (Lk 2,1–20), - Jézus bemutatása a templomban (Lk 2,21–41).</p> <p>1.5. Jézus nyilvános működésének kezdete - Keresztelő Szent János és Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,1–17).</p> <p>1.6. „A mennyek országa hasonló...” - Jézus tanításai – a magvető példabeszéde (Mt 13,1–23).</p>
2. Különböző vallások értéke és lelkisége	<p>2.1. Az Egyház eredete és terjedése A téma tartalma: - Jézus Krisztus alapító tettei. - Az Egyház születése és élete az első évtizedekben. - Az Egyház elterjedése „a föld határáig”. - Hagiógráfia és történelem: Szent Pál apostol élete és küldetése.</p> <p>2.2. Az Egyház mint próbatételnek kitett közösség A téma tartalma: - Az üldözések története. - A milánói rendelet és a kereszténység felszabadítása. - A cezaropapizmus: a világi és a lelki hatalom kapcsolata. - Hagiógráfia és történelem: vértanúk és a vértanúság jelentése.</p> <p>2.3. Az egyetemes zsinatok a 4–9. században A téma tartalma: - A Szentháromság tanításának születése és fejlődése az ökumenikus zsinatokon. - Jézus Krisztus személyéről szóló tanítás kialakulása. - Hagiógráfia és történelem: Szent Ágoston, a Nyugat tanítója.</p> <p>2.4. A szerzetesi élet születése A téma tartalma: - A sivatagi atyáktól Nagy Szent Vazulig vezető út. - A nyugati szerzetesség kezdetei: Szent Benedek műve.</p> <p>2.5. A nagy egyházszakadás A téma tartalma: - A szakadást kiváltó okok: kulturális és teológiai különbségek Kelet és Nyugat között. - A keleti egyház elterjedése és sajátos jellemzői. - Az egység formái: a görögkatolikus (unita) egyház. - Kulturális és teológiai értékek: keleti ikonográfia és templomépítészet.</p>
3. Egyházunk válasza napjaink kihívásaira	<p>3.1. Isten – Szentháromság – a mindenható Atya - Isten nevei. - Isten tulajdonságai. - Téves tanítások Istentől. - Teremtés és evolúció.</p> <p>3.2. A Fiú, a Megváltó - Ki Jézus Krisztus? - Valóságos Isten és valóságos ember.</p>

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<ul style="list-style-type: none"> - A megváltás jelentése. - Téves tanítások Krisztusról. 3.3. A Szentlélek, a Megszentelő - A Szentlélek működése. - A Szentlélek ajándékai. - A Szentlélek gyümölcsei. 3.4. „...megkeresztelve őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében” (Mt 28,19) - A keresztség szentsége. 3.5. „Vedd a Szentlélek pecsétjét!” - A bérálás szentsége.
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. Az Isten- és emberszeretet dimenziói - A főparancs. - Szent Giuseppe Moscati. 4.2. A kultusz különleges formái - Fogadalom, eskü. 4.3. „Tépjétek meg szíveteket, ne ruháitokat” - Ima. - Böjt. - Jócselekedetek. - Szent Vianney János. 4.4. Merénylet a szeretet ellen - Harag, düh, bosszú. - Boldog Apor Vilmos. 4.5. Együttműködés Isten kegyelmével - Az erények: teológiai erények. - Szent II. János Pál pápa.

SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS) ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

XI. osztály

CS 1.1. Elemzi a példabeszédeket, csodákat és húsvéti eseményeket annak kifejezésére, hogy a keresztény identitás Jézus Krisztus személyében gyökerezik.⁽¹¹⁾

- Különböző példabeszédek (pl. a tékozló fiú, a magvető) és csodák (pl. a kenyérszaporítás) összehasonlítása elemző táblázat segítségével, kiemelve, hogy Jézus megváltói identitásának mely vonásai hangsúlyosak mindegyikben.
- Csoportos interaktív bemutató elkészítése „A Húsvét útja” címmel, amelyben bemutatják a Szenvedés, a Halál és a Feltámadás kapcsolatát, mint a keresztény identitás alapját.
- Elmélkedő esszé vagy lelki napló írása „Jézus Krisztus – identitásom alapja” címmel, amelyben a tanulók a példabeszédek, csodák és húsvéti események üzenetét alkalmazzák saját életükre és közösségük életére.

CS 1.2. A szentek és középkori vértanúk (Szent István, Szent László, Szent Margit) életpéldáinak alkalmazása a keresztény közösségi identitás megértésére.

- Azoknak a törvényeknek az olvasása és értelmezése, amelyekkel a magyar királyok, Szent István és Szent László megszilárdították a kereszténység helyzetét a középkori Magyarországon.
- Színdarab írása Szent Erzsébet legendáiból inspirálódva.
- Vallás–földrajz–történelem–informatika interdiszciplináris projekt: interaktív digitális térképek létrehozása a Magyar szentek nevét viselő templomok romániai elhelyezkedésének feltérképezésére, valamint kapcsolódó adatbázis készítése e szent helyek építészeti értékeinek dokumentálására.

CS 1.3. A szentségek (Eucharisztia, bűnbánat szentsége, betegek kenete) szerepének értékelése a személyes és közösségi vallási identitás megerősítésében.

XI. osztály

- Az Eucharisziáról, a bűnbánatról és a betegek kenetéről szóló bibliai szövegek elemzése, hogy feltárjuk, miként fejezik ki e szentségek Krisztus üdvözítő jelenlétét az Egyházban.
- Csoportos reflexió arról, hogyan járul hozzá e szentségekben való részvétel a személyes keresztény identitás formálásához és a közösségi egészség erősítéséhez.
- Vizuális bemutató vagy teológiai esszé készítése, amely összefoglalja a gyógyulás és a közösség szentségeinek szerepét az Egyház és a hívők életében.

CS 1.4. Írásos vagy vizuális tanúságtételek készítése arról, miként formálják a szeretet, a barátság és az Istennek szentelt élet a vallási identitást.

- Egyéni vagy csoportos portfólió összeállítása „A keresztény szeretet arcai” címmel, amelyben a tanulók szövegekkel, képekkel és szentek idézeteivel (pl. Lisieux-i Szent Teréz, Assisi Szent Ferenc) mutatják be, hogyan erősíti a szeretet, a barátság és az Istennek szentelt élet a vallási identitást.
- Vizuális vagy digitális kiállítás létrehozása „A szeretet, amely átalakítja a világot” címmel – fotók, rajzok, rövid videók vagy kollázsok segítségével, amelyek a keresztény szeretet és barátság konkrét formáit szemléltetik a családban, iskolában és közösségben.
- Személyes tanúságtétel vagy lelki esszé írása egy olyan élményről (barátság, szeretet, önátadás, Istennek szentelés), amely segítette a tanulókat hitük és lelki identitásuk felfedezésében, majd ennek csoportos megosztása.

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

XI. osztály

CS 2.1. Az isteni kinyilatkoztatás – A hit kifejezési formáinak összehasonlítása az evangéliumokban és a húsvéti megjelenésekben, valamint a hit kortárs megélési módjaiban.

- A bibliai szövegek (Evangéliumok és húsvéti megjelenések) összehasonlítása kortárs hitbeli tanúságtételekkel (pl. interjúk keresztény fiatalokkal, modern szentek tanúságai, online vallomások) egy „akkor és most” típusú összehasonlító táblázat segítségével.
- Csoportos elemzés evangéliumi részletek (pl. János 21 – a megjelenés a Tibériás-tónál) és mai gyakorlatok (liturgián való részvétel, közösségi imák, önkéntesség) alapján, a folytonosságok és különbségek kiemelésére.
- Multimédiás bemutató készítése „A hit tükrében: az evangéliumoktól napjainkig” címmel, amely bibliai szövegeket, kortárs képeket és személyes reflexiókat egyesít arról, miként nyilvánul meg ma a hit a keresztény közösségekben.

CS 2.2. Az iszlám, a kereszties háborúk és a középkori vallási mozgalmak hozzájárulásának elemzése a vallási kifejezésformák sokféleségéhez és a vallásközi párbeszédhez.

- Egy történelmi esemény (pl. a kereszties háborúk) elemzése történelmi és vallási nézőpontból.
- Grafikus idővonal készítése „Iszlám és kereszténység – találkozások az ütközéstől a megbékélésig” címmel.

CS 2.3. A gondviselésről, az Egyházzal és a Szentlélekről szóló tanítások értelmezése a modern spirituális keresés formáival összefüggésben.

- Bibliai szövegek elemzése a gondviselésről és a Szentlélek működéséről, hogy felismerjék Isten jelenlétének jeleit a modern ember életében.
- Drámajáték szervezése, amelyben az Egyház válaszol a kortárs lelki szükségletekre, összehasonlítva a keresztény hitet a modern értelemkeresés más formáival.
- Esszé írása „A gondviselés és a Szentlélek működésének jelentősége a mai ember számára” címmel.

CS 2.4. A hitgyakorlatok kortárs jelentőségének megértéséhez érvel a ima, az élet védelme és a bioetikai értékek fontossága mellett.

- Bibliai és tanítóhivatali szövegek (pl. 139. zsoltár, Evangelium Vitae enciklika) csoportos elemzése annak feltárására, milyen teológiai alapjai vannak az élet tiszteletének és az imának mint az Istennel való közösség formájának.
- Tematikus vita: „A bioetika – az élet tudománya vagy a hit kifejezése?”, amelyben a tanulók különböző nézőpontokat képviselnek az abortuszról, az eutanáziáról és az emberi élet védelméről a keresztény hit és a modern etika szemszögéből.
- Együttműködésen alapuló projekt (plakát, videó, digitális bemutató) készítése „Az ima és az élet tisztelete” címmel, amely képekkel, idézetekkel és konkrét példákkal szemlélteti, miként segíthetik a fiatalok az élet kultúrájának és az emberi méltóság tiszteletének előmozdítását.

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei értékekkel összhangban.

XI. osztály

CS 3.1. Jézus és az apostolok erkölcsi döntéseinek értékelése mint a személyes és közösségi megkülönböztetés (diszcernment) irányadó példái.

XI. osztály

- *Bibliai helyzetek elemzése (pl. Jézus döntése a bűnös asszony megbocsátásáról – Jn 8,1–11; az apostolok döntése a jeruzsálemi zsinaton – ApCsel 15), és a jelenben is alkalmazható erkölcsi elvek kiemelése.*
- *Jézus és az apostolok erkölcsi döntéseinek összevetése mai döntésekkel (pl. igazságossághoz, megbocsátáshoz, szolidaritáshoz való viszony) egy „akkor és most” típusú vitában.*
- *Esettanulmány vagy forgatókönyv készítése az iskolai vagy plébániai közösség életéből vett helyzet alapján, amelyben a tanulók a bibliai erkölcsi döntésekből ihletett megoldásokat javasolnak és mutatnak be csoportosan.*

CS 3.2. A középkor történelmi döntéseinek (az investitúraharc, a keresztes háborúk, az inkvizíció) elemzése erkölcsi következményeik megértésére.

- *Virtuális összehasonlító diagram készítése, amely az egyház és az állam kapcsolatának hasonlóságait és különbségeit mutatja be a középkorban és napjainkban.*
- *Projekt kidolgozása a keresztes városokról és a lovagrendek jelenlétéről a Szentföldön és Romániában.*
- *Kutatáson alapuló portfólió készítése az inkvizíció jelenségének tudományosan megalapozott, történetileg hiteles értelmezéséhez.*

CS 3.3. A szentségek (Eucharisztia, bűnbánat/szentgyónás, betegek kenete) tanításainak alkalmazása az egészségre, megbocsátásra és közösségi életre vonatkozó döntésekben.

- *Az Eucharisztia, a bűnbánat szentsége és a betegek kenete teológiai elemzése, hogy megértsük ezek kapcsolatát a lelki és testi gyógyulással.*
- *A szentségek lényegi szempontjainak kutatása olyan esettanulmányokban, amelyek a betegséghez, szenvedéshez és megbocsátáshoz kapcsolódnak a közösség életében.*
- *Személyes reflexió arról, miként befolyásolja e szentségekben való részvétel a kiengesztelődéssel és a felebaráti szeretettel kapcsolatos döntéseket.*

CS 3.4. A szentek (Maximilian Kolbe, Batthyány-Strattmann László, Aquinói Tamás) életéből ihletett erkölcsi forgatókönyvek készítése a felelős döntéshozatal gyakorlásához.

- *Csoportos kutatás a megadott szentek életrajzáról, a döntő erkölcsi helyzetek azonosítása (önfeláldozás, bátorság, hűség az igazsághoz), majd összehasonlító táblázat készítése a szentek által megélt értékek és a hasonló mai erkölcsi helyzetek között.*
- *Erkölcsi forgatókönyv (szöveg, rövid jelenet vagy videóbemutató) készítése valamely szent döntéséből kiindulva, a mai fiatalok élethelyzetére (iskola, család, online tér) alkalmazva, kiemelve, hogyan irányíthatják a keresztyény elvek a mai választásokat.*
- *„A szentek kerekasztala” elnevezésű vita megszervezése, ahol a tanulók a nagy szentek szerepébe bújva vitatnak meg egy aktuális erkölcsi témát (pl. az élet méltósága, szolidaritás, felelősség a felebarát iránt), és közös következtetéseket fogalmaznak meg a megkülönböztetésről és a jó választásról.*

CG 4 - Együttműködés másokkal a társadalmi közösség előmozdításáért, minden személy vallási értékeinek tiszteletben tartásával

XI. osztály

CS 4.1. Csoportos elemzés annak vizsgálatára, miként hívnak Jézus példabeszédei és csodái együttműködésre és közösségre. ⁽¹¹⁾

- *Csoportos elemzés különböző példabeszédek és csodák alapján (pl. az irgalmas szamaritánus példabeszéde, a kenyérszaporítás csodája), az együttműködés, a szolidaritás és a közösség fontosságának kiemelésével.*
- *Közös poszter vagy digitális bemutató készítése „Jézus – a közösség modellje” címmel, amelyben a csoportok bibliai példákat és kortárs alkalmazásokat mutatnak be (iskola, család, társadalom).*
- *Dramatizálás vagy szerepjáték kidolgozása („Az Evangélium közössége” címmel), amelyben a tanulók a példabeszédek és csodák üzenetét egy mai élethelyzetbe ültetik át, bemutatva az együttműködés és a kölcsönös tisztelet fontosságát.*

CS 4.2. A különböző középkori szerzetesi életformák és azok közösségekre gyakorolt hatásának összehasonlítása csapatmunkában.

- *Assisi Szent Ferenc Naphimnuszának elemzése és annak vizsgálata, milyen hatást gyakorolt a reneszánsz vallásos művészet fejlődésére.*
- *Aquinói Szent Tamás életrajzának tanulmányozása és teológiai hatásának értékelése.*

CS 4.3. A Szentlélek és a szentségek közösségi egységet előmozdító szerepének közös értékelése.

- *Csoportos elemzés a Szentlélek és a szentségek szerepéről az Egyház életében, az egység jeleinek azonosítása céljából.*
- *Drámajátékban való reflexió arról, hogyan erősíti az Eucharisziában és a bűnbánat szentségében való részvétel a hívők közötti közösséget.*
- *Plakát vagy vizuális bemutató készítése, amely összefoglalja a Szentlélek és a szentségek szerepét az Egyház egységének megőrzésében.*

XI. osztály

CS 4.4. Közösségi szolidaritási projektek (életvédő kampányok, önkéntesség, etikai viták) létrehozása a szentek és vértanúk életpéldájából ihletődve.

- Szolidaritási kampány szervezése „Az élet a legnagyobb ajándék” címmel, Szent Maximilian Kolbe vagy Batthyány-Strattmann László példájára építve, amelyben a tanulók az élet tiszteletét, a betegek iránti gondoskodást és az elesettek iránti együttérzést népszerűsítik.
- Önkéntes projekt megvalósítása a plébániával vagy egy helyi szervezettel együttműködésben (pl. segítségnyújtás egyedülállóknak, gyermekeknek, időseknek), majd közös reflexió arról, miként járulnak hozzá a szeretet és szolidaritás cselekedetei a keresztény közösség építéséhez.
- Etikai vita szervezése „Mit tanítanak a vértanúk a bátorságról és az egységről a mai kihívások között?” címmel, amelyben a tanulók a szentek életéből merített érvekkel mutatják be a tisztelet, az emberi méltóság és az együttműködés értékét.

TANANYAG

XI. osztály - Mesterünk nyomában

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
<p>1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „Velünk az Isten” (Mt 1,23)</p>	<p>1.1. „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” - Jézus példabeszédei – A tékozló fiú példázata (Lk 15,11–32).</p> <p>1.2. „Ha nem láttok jeleket és csodákat, nem hisztek” - Jézus csodái – A kenyérszaporítás (Lk 9,10–17).</p> <p>1.3. Jézus szenvedése, halála és feltámadása - Az Eucharisztia megalapítása (Mk 14,12–16.22–26). - Jézus az Olajfák hegyén (Mk 14,32–42). - A keresztre feszítés és Jézus halála (Mk 15,21–41). - Az üres sír (Mk 16,1–8).</p> <p>1.4. Jézus megjelenései feltámadása után - Jézus újra megjelenik tanítványainak a Tibériás-tó partján (Jn 21,1–17).</p>
<p>2. Különböző vallások értéke és lelkesége</p>	<p>2.1. A magyar nép és a kereszténység A téma tartalma: - A magyarság megtérésének történelmi okai és Géza nagyfejedelem tevékenysége. - Szent István király és a magyarság kereszténnyé válása. - A középkori magyar egyházi élet: Szent László és törvényei. - Hagiográfia és történelem: Szent Margit, Szent Piroska.</p> <p>2.2. Állam és egyház a középkorban A téma tartalma: - A kora középkori szintézis: az egyház Nagy Károly alatt. - Az investitúraharc menete és következményei – IV. Henrik, VII. Gergely pápa és - III. Ince pápasága. - A középkor végének hatalmi küzdelmei: az avignoni fogság, a konstanzi zsinat.</p> <p>2.3. Az iszlám A téma tartalma: - Civilizációk találkozása a zsidóság és a kereszténység között – az iszlám kialakulásának környezete. - Mohamed élete. - A Korán és tanítása. - Az iszlám terjedése és találkozása a keresztény civilizációval (földrajzi-történelmi kitekintés: országok, kalifátusok, Oszmán Birodalom).</p> <p>2.4. Kapcsolatok az iszlámmal – keresztes háborúk A téma tartalma: - A keresztes hadjáratok okai és lefolyása. - Kulturális kölcsönhatások az iszlámmal: együttműködés és konfliktus.</p> <p>2.5. Egyház és társadalmi-vallási mozgalmak a középkorban A téma tartalma: - Középkori eretnekségek: bogumilizmus, katarizmus és valdensek. - Az inkvizíció – mítosz és valóság.</p>

Domenii de conținut / Tartalimi területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>2.6. A szerzetesi élet a nyugati középkorban A téma tartalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új szemlélődő rendek: a ciszterciek, a magyar pálosok. - A középkori szerzetesi megújulás: Assisi Szent Ferenc és a ferencesek. - Az igehirdetés szolgálatában: Szent Domonkos és a domonkos rend. - Hagiógráfia és történelem: Aquinói Szent Tamás és/vagy Szent Bonaventura.
3. Egyházunk válasza napjaink kihívásaira	<p>3.1. „Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla?” (Zsolt 8,4) - Gondviselés.</p> <p>3.2. Az Egyház, mint anya és tanító - Az Egyház küldetése és szolgálata.</p> <p>3.3. „Az élő vizek forrása” – a Szentlélek, aki megszentel és vigasztal - Az emberi törekvések és a Szentlélek vezetése.</p> <p>3.4. Az élet kenyere - Az Eucharisztia szentsége.</p> <p>3.5. Megbékélés és gyógyulás - A bűnbánat és kiengesztelődés szentsége. - A betegek kenetének szentsége.</p>
4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban	<p>4.1. A megszentelt élet - Az emberszeretet. - Szeretet és barátság. - Szülő és gyermek kapcsolata. - Lisieux-i Kis Szent Teréz szülei.</p> <p>4.2. Támadás az emberi élet ellen - Gyilkosság, öngyilkosság. - Szent Maximilian Kolbe.</p> <p>4.3. Az emberi élet védelme - Bioetika. - Batthyány-Strattmann László.</p> <p>4.4. Szenvedélyek és függőségek - Alkohol, drogok.</p> <p>4.5. Lelki értékek és anyagi javak - Helyes és helytelen hozzáállás.</p>

**SPECIFIKUS KOMPETENCIÁK (CS)
ÉS
TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK PÉLDÁI (EAI)**

CG 1 - A vallási identitás kifejezése egyéni és közösségi szinten, az élet különböző helyzeteiben

XII. osztály

CS 1.1. Elemzi az Apostolok Cselekedetei és Pál levelei alapján, hogyan fejezték ki vallási identitásukat az első keresztények és Szent Pál.⁽¹¹⁾

- Az Apostolok cselekedeteiből és Szent Pál leveleiből származó részletek összehasonlítása (pl. ApCsel 2,42–47; 1Kor 13; 2Tim 4,7), hogy kiemeljék a keresztény identitás alapvető elemeit: ima, tanúságtétel, közösség és misszió.
- Esszé vagy bemutató készítése „A keresztény identitás régen és ma” címmel, amelyben a tanulók bemutatják a hasonlóságokat és különbségeket az első keresztények és a mai közösségek hitmegélése között.
- Osztályvita szervezése „Időszerű-e még ma Pál apostol példája a keresztény identitás számára?” címmel, ahol a tanulók bibliai szövegek és kortárs tapasztalatok alapján érvelnek mellette vagy ellene.

CS 1.2. A szentek és vértanúk hitről és szeretetről szóló tanításainak alkalmazása a személyes és közösségi lelki identitás megerősítésére.

- Digitális portfólió vagy multimédiás bemutató készítése „Hitem útja” címmel, amely tartalmaz szentek és vértanúk tanításaiból vett szövegeket, a tanulók lelki életének fontos pillanatait, személyes reflexiókat és a vallási identitást kifejező szimbólumokat.
- Esszé vagy prezentáció készítése „A hivatás nyomában” címmel, amelyben a tanulók bemutatják, hogyan élték meg hitüket a szentek és vértanúk.

XII. osztály

- *Közösségi tanúságtételi alkalmon való részvétel, ahol a tanulók bemutatják társaiknak a szentek életéről és tanúságáról szóló munkáikat, konkrét példákkal érvelve amellet, mit jelent Krisztusba gyökerezett életet élni.*

CS 1.3. A katolikus levelek és a Jelenések könyvének jelentőségének értékelése a keresztény világkép formálásában.

- *Diagram készítése, amely összekapcsolja a katolikus levelek és a Jelenések könyvének tanításait a mindennapi életben alkalmazható erkölcsi elvekkkel.(12)*

- *A szövegek kulcsüzeneteit összefoglaló vizuális összefoglaló készítése, ezek hatásának megvitatására a keresztény világképre.*

- *Rövid esszé megírása, amelyben a tanulók kifejtik, miként segíthetik e szövegek az erkölcsi döntéshozatalt és a személyes értékrend kialakítását.*

CS 1.4. Olyan tanúságtételek (esszék, portfóliók, prezentációk) készítése, amelyek kifejezik, hogyan alapozza meg az isteni kinyilatkoztatás a személyes vallási identitást.

- *Személyes esszé vagy lelki napló írása „Hogyan nyilvánul meg Isten az életemben” címmel, amelyben a tanulók elmélkednek arról, miként formálta hitüket és értékeiket az isteni kinyilatkoztatás (a Szentírás, a szentségek és a személyes tapasztalatok által).*

- *Digitális portfólió vagy multimédiás bemutató készítése „Hitem útja” címmel, amely bibliai idézeteket, lelki életük fontos pillanatait, személyes reflexiókat és a vallási identitásukat kifejező szimbólumokat tartalmaz.*

- *Közösségi tanúságtételi alkalmon való részvétel, ahol a tanulók bemutatják társaiknak munkáikat, konkrét példákkal érvelve amellet, hogyan inspirálja Isten kinyilatkoztatása kapcsolataikat, döntéseiket és elköteleződéseiket a családban, iskolában és a társadalomban.*

CG 2 - A vallási kifejezésformák és az életmódok elemzése a világ vallásaiban.

XII. osztály

CS 2.1. A protestáns reformáció okainak és következményeinek összehasonlítása a mai vallási pluralizmus formáival.

- *Kiválasztott bibliai szövegek elemzése (pl. 1Kor 13 – A szeretet himnusza; Jel 21,4), majd összehasonlítás kortárs tanúságtételekkel, dokumentumokkal vagy lelkiségi formákkal (pl. közösségi élet, felebaráti szolgálat, eszkatológikus remény).*

- *Multimédiás projekt készítése „A páli hit és a mai hit” címmel, amelyben a tanulók bibliai szövegeket, fényképeket és a mai keresztény életből vett példákat (önkéntesség, szentségi élet, lelki mozgalmak) ötvözik.*

- *Vita vagy kerekasztal-beszélgetés szervezése „Hogyan jelennek meg ma a szeretet és a remény értékei, ahogyan azokat Szent Pál és a Jelenések könyve szerzője kifejezte?” címmel.*

CS. 2.2. A tridentini zsinat és a reformer szentek (pl. Loyolai Szent Ignác) hozzájárulásának elemzése az egyházi élet megújulásához.

- *Luther téziseinek összehasonlítása a Tridentini Zsinat döntéseivel a megigazulás és a szentségek témájában.*

- *A keresztény értékek (hit, szeretet, önfeláldozás) azonosítása olyan történelmi személyiségek életében, mint Morus Szent Tamás, Xavéri Szent Ferenc vagy Loyolai Szent Ignác.*

- *Részletek olvasása Luther Márton 95 tételéből, értelmező megbeszéléssel.*

CS 2.3. A modernitás (felvilágosodás, francia forradalom, II. Vatikáni Zsinat) hatásának értelmezése korunk vallási életére

- *Összehasonlító poszter készítése, amely szemlélteti, miként hatott a felvilágosodás, a francia forradalom és a II. Vatikáni Zsinat a mai vallásos életre.*

- *Miniinterjú készítése a vallási közösségek tagjaival, hogy feltárják, miként érzékelik a modernitás által hozott változásokat.*

- *Csoportos beszélgetés konkrét példák alapján a modernitás hatásairól a mai vallásgyakorlatokra.*

CS 2.4. A 20. századi vértanúk és püspökök (Márton Áron, Bogdánffy Szilárd, Scheffler János) szerepének elemzése mint a hűség és tanúságtétel példái a mai keresztény élet számára.

- *Csoportos kutatás a megadott vértanúk és püspökök életrajzáról (szövegek, dokumentumfilmek, történelmi források felhasználásával), majd összehasonlító táblázat készítése, amely kiemeli hitüket, bátorságukat és hűségüket a 20. század történelmi körülményei között.*

- *Vizuális vagy multimédiás projekt készítése „A hit fénye a diktatúra sötétjében” címmel, amelyben a tanulók képeket, idézeteket és életrajzi részleteket egyesítenek, bemutatva, miként inspirálja e püspökök tanúságtétele a mai keresztény fiatalokat.*

- *Vita vagy közös reflexió szervezése „Mit jelent ma a hit tanújának lenni?” címmel, ahol a tanulók konkrét példákkal érvelnek amellet, hogyan alkalmazható e vértanúk hűsége, bátorsága és szolidaritása a mai életben.*

CG 3 - Felelősségteljes döntések meghozatala a személyes és közösségi életre vonatkozóan, valláserkölcsei értékekkel összhangban.

XII. osztály

CS 3.1. Szent Pál és az ősegyház magatartásának értékelése mint erkölcsi megkülönböztetésre irányadó példák a társadalmi kihívásokkal szemben.

- Páli szövegek csoportos elemzése (pl. 1Kor 6 – a közösségről; Róm 12 – az új élet Krisztusban), és annak értékelése, hogy ezek az elvek hogyan irányíthatják a mai erkölcsi döntéseket (etika, család, társadalom).
- Esettanulmány kidolgozása „Konfliktus és kiengesztelődés a közösségben” címmel, amelyben a tanulók a páli elveket alkalmazzák erkölcsi dilemmák (pl. megbocsátás, felelősség, szolidaritás) megoldására, konkrét javaslatokat téve.
- Érvelő esszé vagy lelki napló készítése „Hogyan inspirálna Szent Pál a mai erkölcsi döntéseimben?” címmel, amelyben a tanulók saját erkölcsi megkülönböztetéseiket és a keresztény értékek életükre való alkalmazását fejezik ki.

CS 3.2. A reformáció és a tridentini zsinat döntéseinek elemzése az összetett történelmi helyzetekben megnyilvánuló erkölcsi megkülönböztetés megértése érdekében.

- Részletek olvasása és értelmezése a Tridentini Zsinat dokumentumaiból.
- Annak azonosítása, hogy a Tridentini Zsinat eucharisztikus teológiája miként maradt meg és működik tovább a mai Egyház életében.

CS 3.3. Az Egyház szociális tanításának (XIII. Leó pápa, II. Vatikáni Zsinat) elveinek alkalmazása a közösségi életre vonatkozó felelős döntésekben.

- Részlet olvasása és magyarázata a Rerum Novarum enciklikából, amelyben megjelenik az Egyház társadalmi tanítása.
- Összehasonlító táblázat készítése, amely bemutatja a helyes és helytelen döntéseket az egyházi társadalmi tanítást tekintve.
- Rövid napló írása arról, miként valósulnak meg a társadalmi tanítás alapelvei a mindennapi életben.

CS 3.4. Erkölcsi döntéseket megalapozó forгатókönyvek vagy esettanulmányok készítése a család, a sexualitás, a bioetika és a társadalmi élet területén.

- Erkölcsi esettanulmányok kidolgozása (pl. döntések a családi életben, az orvosi technológiák használata, az élet tisztelete témájában), csoportmunkában, a keresztény tanítás és erkölcsi értékek alkalmazásával.
- Dramatizált jelenetek vagy oktatóvideók készítése „Döntések az életért” címmel, amelyek aktuális etikai dilemmákat (abortusz, eutanázia, hűség, családi kapcsolatok) dolgoznak fel, és megoldásokat kínálnak az emberi méltóság és a keresztény tanítás alapján.
- Kerekasztal-beszélgetés vagy vita megszervezése „Az élet etikája – szabadság vagy felelősség?” címmel, ahol a tanulók konkrét példák és erkölcsi hivatkozások alapján érvelnek a keresztény megkülönböztetés fontossága mellett a mai bioetikai és társadalmi kérdésekben.

CG 4 - Együttműködés másokkal a közösség előmozdításáért a társadalomban, minden személy vallási értékeinek tiszteletben tartásával

XII. osztály

CS 4.1. Az őskeresztény közösség és Szent Pál szerepének közös elemzése az Egyház egységének építésében.

- Csoportmunka az Apostolok Cselekedeteiből vett szövegek alapján (ApCsel 2,42–47; 4,32–35), bemutatva, hogyan élte meg az ősegyház a közösséget és a szolidaritást.
- Közösén készített „a közösség fogalmi térképe”, amelyben a tanulók a páli értékeket (szeretet, egység, szolgálat) összekapcsolják a társadalmi és vallási együttműködés mai példáival.
- Iskolai kampány megtervezése „Együtt a közösségért” címmel, amely a szolidaritást, a tiszteletet és a felekezeti közötti párbeszédet népszerűsíti az őskeresztény közösség példájából kiindulva.

CS 4.2. A zsinatok és történelmi események összehasonlítása annak vizsgálatára, hogyan járultak hozzá az egyházak közötti egységhez vagy megosztottsághoz.

- Grafikus idővonal készítése a modern és kortárs egyháztörténet főbb eseményeiről: reformáció, Tridentini Zsinat, I. és II. Vatikáni Zsinat, kommunizmus.
- Vita szervezése „A mai ökumenizmus – a II. Vatikáni Zsinat folytatása?” címmel.
- Tematikus kollázs készítése „Az Egyház párbeszédben a világgal – a II. Vatikáni Zsinattól napjainkig” címmel.

CS 4.3. A szentségek (házasság, egyházi rend) és Szűz Mária szerepének értékelése a hívők közötti egység előmozdításában.

- Illusztrált poszter készítése, amely bemutatja a szentségek és a hívők egysége közötti kapcsolatot.
- Rövid szerepjáték létrehozása, amely szemlélteti, hogyan erősítik a szentségek és Mária-tisztelet a közösségi egységet.
- Bibliai szövegek és katolikus dokumentumok elemzése annak érdekében, hogy a tanulók felismerjék és megindokolják a szentségek és Mária szerepének jelentőségét az egyházi közösség életében.

CS 4.4. Csoportos oktatási és szolidaritási projektek (életvédő kampányok, önkéntesség, vallásközi párbeszéd) létrehozása, amelyek a családban, az Egyházban és a társadalomban előmozdítják a közösséget.

XII. osztály

- *Önkéntes projekt vagy társadalmi kampány megtervezése és megvalósítása (pl. „Fiatalok az életért”, „A szolidaritás hete”), amelyben a tanulók konkrét szerepeket vállalnak (szervezés, kommunikáció, népszerűsítés) és dokumentálják tevékenységük közösségre gyakorolt hatását.*
- *Videódokumentum vagy fotónapló készítése „A közösség jelei” címmel, amely helyi példákon keresztül mutatja be a különböző emberek, csoportok vagy felekezetek közötti együttműködést, kiemelve a közös keresztény értékeket.*
- *Iskolai kerekasztal vagy konferencia szervezése „Az egységet teremtő hit” címmel, ahol a tanulók bemutatják projektjeik eredményeit, és megvitatják a szolidaritás, a tisztelet és az együttműködés fontosságát a mai társadalomban.*

TANANYAG

XII. osztály - Mesterünkkel együtt

Domenii de conținut / Tartalmi területek	Conținuturi / Tartalmak
1. Az isteni kinyilatkoztatás az ember üdvösségének szolgálatában „ <i>Velünk az Isten</i> ” (Mt 1,23)	1.1. „Tanúim leszek ... egészen a föld határáig” - A Szentlélek eljövetele; az ősegyház közössége. (ApCsel 2,1–13; 2,42–47) 1.2. „A jó harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, hitemet megtartottam” - Szent Pál megtérése (ApCsel 9,1–19). - Szent Pál Athénban (ApCsel 17,16–33). 1.3. „Ha pedig Krisztus nem támadt fel...” - Szent Pál tanítása és teológiája (1Kor 15,17). 1.4. „E három között pedig a legnagyobb a szeretet” - Szent Pál tanítása a szeretetről – A szeretet himnusza (1Kor 13,1–13). 1.5. Isten a szeretet - Az apostoli levelek – Szent János első levele (1Jn 4,7–13). 1.6. „És letöröl szemükről minden könnyet...” - Jelenések 21,4.
2. Különböző vallások értéke és lelkisége	2.1. A protestáns reformáció A téma tartalma: - Vallási, társadalmi és politikai okok. - Luther Márton és a német reformáció. - Kálvin János és a svájci reformáció. - A reformáció Erdélyben: evangélikusok és reformátusok. - VIII. Henrik és az angliai reformáció. 2.2. A tridentí zsinat és a katolikus egyház megújulása A téma tartalma: - A Tridenti Zsinat mint válasz a reformációra – lefolyása és tanítása. - Az egyházi élet megújulása a zsinat után: szentek, szerzetesrendek, új lelkiség. - Hagiógráfia és történelem: Loyolai Szent Ignác és a jezsuita rend. 2.3. Az Egyház és a modern kor A téma tartalma: - A felvilágosodás, a francia forradalom, az ultramontanizmus születése. - IX. Pius pápa és az antimodernizmus. - XIII. Leó pápa és az egyház társadalmi tanításának kezdetei. 2.4. A modern egyház születése A téma tartalma: - Az Egyházat meghatározó történelmi események: világháborúk, nacionalizmus, antiszemitizmus. - A II. Vatikáni Zsinat: nyitás a világ felé. - Strukturális és liturgikus reform. - Ökumenizmus. - Az Egyház a hidegháború idején: Szent II. János Pál pápa küldetése. 2.5. A gyulafehérvári főegyházmegye a 20. században A téma tartalma: - A gyulafehérvári püspökség a két világháború között: Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök és az egyházmegye beilleszkedése Romániába.

Domenii de conținut / Tartalmai területek	Conținuturi / Tartalmak
	<p>- A gyulafehérvári püspökség a háború utáni időszakban: Márton Áron püspök és küzdelme a kommunista diktatúra ellen.</p> <p>2.6. A nagyvárad, temesvári és szatmári püspökségek helyzete a 20. században A téma tartalma:</p> <p>- A püspökségek rövid története az újrászervezéstől napjainkig.</p> <p>- Boldog Bogdánffy Szilárd.</p> <p>- Boldog Scheffler János.</p>
<p>3. Egyházunk válaszai napjaink kihívásaira</p>	<p>3.1. „Amit Isten egybekötött...” (Mt 19,6) - Az ember férfinak és nőnek teremtett. - A házasság szentsége.</p> <p>3.2. „Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt 110,4) - A papság szentsége.</p> <p>3.3. „Asszony, íme a te fiad” (Jn 19,26) - Szűz Mária szerepe Isten üdvözítő tervében.</p> <p>3.4. A helyes és helytelen istentiszteleti formák - A népi áhítat formái: rózsafüzér, keresztút, zarándoklatok. - A szentelmények: temetés, áldások. - Helytelen spirituális gyakorlatok: okkultizmus, átok, szinkretizmus, sátánizmus.</p> <p>3.5. A földi élet után - Eszkatológia: feltámadás és végítélet.</p>
<p>4. Keresztény tanúságtétel a családban, egyházban és társadalomban</p>	<p>4.1. A Szentlélek egyháza - Egészséges életmód. - Szexualitás.</p> <p>4.2. Támadás az emberi élet ellen - Abortusz, eutanázia. - Szent Gianna Beretta Molla.</p> <p>4.3. Én + te + ő = család - Családtervezés. - Casciai Szent Rita.</p> <p>4.4. Szenvedélyek és függőségek - A játékszenvedély. - Az online világ veszélyei.</p> <p>4.5. Az idő mint ajándék - Munka és pihenés.</p>

1. Jelentésük és szerepük

A módszertani javaslatok segítik a hittanárt abban, hogy a teológiai, bibliai, történelmi és erkölcsi témákat élő, hozzáférhető és a diákok számára jelentős tanulási élménnyé alakítsa.

Nem egyetlen módszert kínálnak, hanem irányításként szolgálnak:

hogyan lehet egy bibliai témát („Ábrahám elhívása”), történelmit („A magyarság megtérése”), erkölcsit („Az erények”) vagy kortársat („Az online világ veszélyei”) interaktív, személyes reflexiót és gyakorlati alkalmazást ösztönző módon tanítani.

2. Általános alapelvek a vallásoktatásban

Tanulóközpontúság: a fiatalok kérdései a kiindulópontok („Hol fedezem fel ma Istent?”).

Módszertani sokszínűség: bibliai történetmesélés, vita, kreatív feladat (rajz, napló), dramatizálás, vallási szövegelemzés.

Rugalmasság: a bibliai szövegek vagy történelmi források a diákok szintjéhez és az iskola lehetőségeihez igazíthatók.

Interdiszciplinaritás: kizárólag a vallási / humán területen belül – történelem, irodalom, kultúra, szakrális művészet.

Fejlesztő értékelés: lelki napló, írásos reflexió, önértékelés és társértékelés.

Differenciálás: egyszerűbb feladatok (pl. bibliai jelenet illusztrálása) és összetettebbek (vallási szövegek összehasonlítása) a különböző tempójú diákok számára.

Gyakorlati hasznosság: a keresztény értékek megélése a mindennapokban – hogyan élem meg ma az evangéliumi üzenetet?

3. Általános módszertani irányelvek

Aktív tanulás: viták („Mi Jézus tékozló fiúról szóló példabeszédének üzenete a mai fiatalok számára?”), esettanulmányok („Pio atya – szenvedés és remény”).

Együttműködő tanulás: csoportok bibliai szövegeket vagy szentek életét dolgozzák fel, majd bemutatják társaiknak.

Projektalapú tanulás: „imádságnapló” vezetése vagy plakát készítése egy erényről.

Digitális tanulás: interaktív bibliai alkalmazások, online térképek Szent Pál útjairól, tematikus videók.

Hiteles tanulás: találkozók, interjúk papokkal, szerzetesekkel vagy önkéntesekkel.

Kontextuális tanulás: valós élethelyzetek (függőségek, családi kapcsolatok, barátság) megbeszélése keresztény szemszögből.

4. Módszertani adaptációk

A római katolikus hittan IX–XII. osztályos tanítására vonatkozó javaslatok célja, hogy az oktatás a diákok életkorához és a rendelkezésre álló forrásokhoz igazodjon, miközben összhangot tart a bibliai, vallástörténeti és aktuális tartalmakkal.

Alapelvek

Hozzáférhetőség: összetettebb bibliai vagy történelmi témák (pl. szövetségek, ókori vallások, egyetemes zsinatok) esetén a tanár válogathat rövid, szemléletes részleteket, amelyeket a tanulók vizuálisan és egyszerűen dolgoznak fel.

Interaktivitás: minden tartalmi területhez kapcsolódjon valamilyen tanulói aktivitás – kifejező felolvasás, vita, dramatizálás, közös projekt, alkalmazott beszélgetés.

Kapcsolat a diákok életével: a bibliai események és a szentek példái személyes tapasztalatokhoz kötődnek (megbocsátás, felelősség, barátság, hit).

Sokszínűség tisztelete: más vallások megismerésekor a hangsúly az objektív, tiszteletteljes bemutatáson és a párbeszéd lehetőségeinek felismerésén van.

Fejlesztő dimenzió: a szentségek, erények és a keresztény tanúságtétel konkrét élethelyzeteken keresztül kerül bemutatásra, amelyek reflexióra és erkölcsi döntésre ösztönöznek.

Alkalmazható tanulási formák

Bibliai történetmesélés és dramatizálás: Ábrahám elhívása, példabeszédek, Jézus szenvedése, Szent Pál megtérése – a diákok eljátszák a jeleneteket, majd megbeszélik azok mai üzenetét.

Történelmi esettanulmány: az ókori civilizációk, üldözések, reformok vagy zsinatok feldolgozása szövegekkel, térképekkel, képekkel.

Együttműködő tanulás: csoportok különböző szempontokat dolgoznak ki (a Szentlélek ajándékai, keleti vallások, erények) és bemutatják az osztályban.

Gyakorlati projektek: imádságnaplók, szentségekről szóló plakátok, függőségmegelőző kampányok, kisebb karitatív akciók.

Digitális források: interaktív bibliai térképek, multimédiás előadások szentekről, virtuális templomtúrák, bibliaalkalmazások.

Differenciálás és személyre szabás

Lassabb tempójú vagy sajátos nevelési igényű diákoknak: vizuális összefoglalók, bibliai képregények, egyszerű szókincs, rövid szerepjáték.

Haladó diákoknak: bibliai és hagyományos szövegek összehasonlítása, rövid esszék, egyházi dokumentumok elemzése.

Értékelés

Formatív: reflexiós naplók, visszajelző lapok, megbeszélések, önértékelés és társértékelés.

Szummatív: alkalmazott tesztek (bibliai szövegek, erkölcsi esetek, vallások), tematikus portfóliók, nyilvános projektbemutatók.

Egységes alkalmazási példák

Isteni kinyilatkoztatás: „A szövetségek térképe” – Ábrahámától az Újszövetségig, csoportmunkában feldolgozva.

Más vallások értékei: „Az ókor kerekasztala” – diákok képviselik Egyiptomot, Görögországot, Rómát és Izraelt, majd összevetik a szent fogalmát.

Kortárs keresztény válaszok: műhely „építő és romboló istenképekről”, a Biblia fényében javítva.

Keresztény tanúságtétel: karitatív projekt vagy „a lelkiismeret bírósága” – erkölcsi döntések megvitatása a parancsolatok és az erények alapján.

5. Kapcsolódás a végzős diák profiljához

A módszertani javaslatok bemutatják, miként járul hozzá minden lecke:

Kulcskompetenciákhoz:

- szociális és állampolgári (felelősségről szóló beszélgetések),
- digitális (szentekről készült multimédiás prezentációk),
- kulturális (vallási hagyományok megismerése).

A végzős diák jellemzőihez:

- reflektív (imáról szóló személyes napló),
- kreatív (bibliai képregény készítése egy példabeszédről),
- felelős (karitatív tevékenységben való részvétel).

Keresztirányú témákhoz:

- környezeti nevelés (a teremtés bibliai olvasata és a természetvédelem),
- digitalizáció (felelős online forráskezelés),
- egészség és etika (függőségek, bioetika, szexualitás témái).

6. Kulcsüzenet a tanári munkacsoportok számára

A római katolikus hittan módszertani javaslatai nem a tanterv „rejtett kézikönyvét”, hanem egy pedagógiai irányítót kínálnak, amely segíti a hit közvetítését.

Megmutatják, hogyan lehet a bibliai témákat, az egyháztörténetet, a szentségeket és a szentek tanúságtételét a középiskolások számára élményszerűvé és érthetővé tenni.

A kezdő tanár számára ezek a javaslatok világos támpontokat adnak:

- hogyan olvasson és magyarázzon bibliai szöveget,
- hogyan kapcsolja össze az üdvtörténet eseményeit a diákok kérdéseivel,
- és hogyan tegye láthatóvá a keresztény értékeket a mindennapi életben.

A tapasztalt tanár számára pedig teret biztosítanak az innovációnak:

- digitális források beépítésére, interdiszciplináris projektekre,
- és a diákok közösségi szerepvállalásának új formáira.

Így biztosítható az összhang a tantervi célok és az iskolai gyakorlat között,

és a hittanóra valódi találkozási ponttá válik az evangélium üzenete és a fiatalok élete között

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
NAGY HAJNAL-OTILIA	I.	LICEUL TEORETIC „TAMÁSI ÁRON” ODRHEIU SECUIESC... ⁽¹⁴⁾
BENEDEK MATILDA-RAMONA	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT LÁSZLÓ” ORADEA
KOCSIK ZOLTÁN-IOSIF	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „GERHARDINUM” TIMISOARA
ERDELY IMRE	I.	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SEGÍTŐ MÁRIA” MIERCUREA-CIUC
KIRNER MATILD	I.	COLEGIUL NAȚIONAL ”KÖLCSEY FERENC”, SATU MARE
HODOR ERIKA-HAINAL	I.	LICEUL TEORETIC “BÁTHORY ISTVÁN”, CLUJ-NAPOCA
BÁLINT RÓBERT	I. /Doctor în teologie	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC „SZENT ERZSÉBET” LUNCA DE SUS
NEMES ISTVÁN	I. /Doctor în teologie	CENTRUL PENTRU FORMAREA CONTINUĂ ÎN LIMBA MAGHIARĂ ORADEA
TAMÁSI ZSOLT-JÓZSEF	I. /Doctor în teologie	LICEUL TEORETIC „BOLYAI FARKAS” TÂRGU-MUREȘ

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
ZĂBAVĂ MIHAELA	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
PISLARU CĂTĂLIN	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
DIÓSI DÁVID	Prof. Univ. Dr.	Facultatea de Teologie Romano-Catolică, UBB/Cluj – SIS Alba Iulia	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
GÁL LÁSZLÓ	Inspector școlar general arhidiecezan / Doctor în teologie / Gr.did.I.	Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia	Responsabil cult